

AI act en ethische aspecten van het gebruik van AI

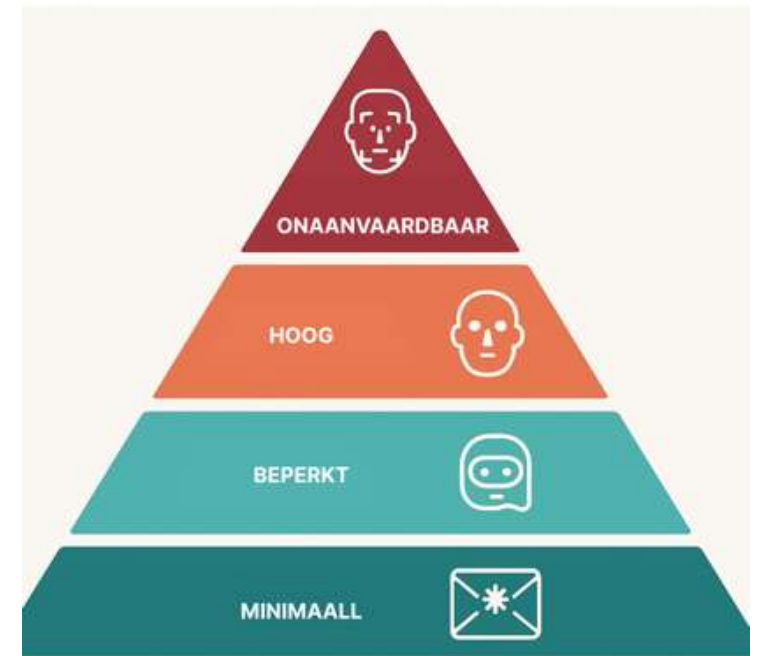
Prof. Dr. Rosamunde Van Brakel

AI act

AI act

- **Dubbel doel:** bescherming van grondrechten en stimulering van innovatie
- **Toepassingsgebied:** geldt ook voor AI-ontwikkelaars buiten de EU
- **Doelgroep:** aanbieders, implementators, importeurs, distributeurs en fabrikanten van AI-systemen, evenals bedrijven in 3e landen
- **Risicogebaseerde aanpak:** risico's van voorspellende en generatieve AI voor de gezondheid, veiligheid, grondrechten, het milieu, de democratie en de rechtsstaat
- **Uitzonderingen:** militaire doeleinden en onderzoek en innovatie
- **2026:** Digitale Omnibus -veranderingen

AI-geletterdheid – artikel 4

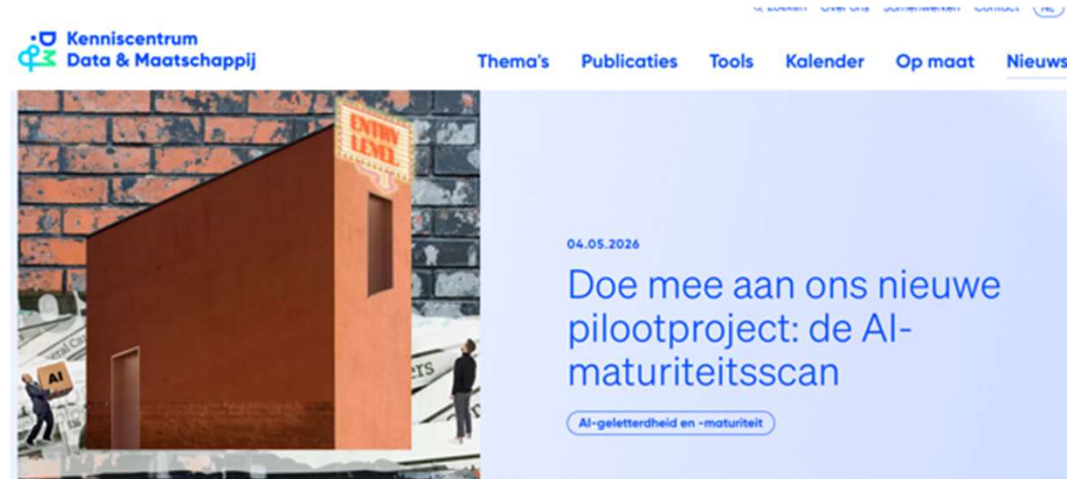
(2 februari 2025)

- Juiste kennis en vaardigheden hebben om deze technologie op een verantwoorde manier in te zetten AI Expertisecentrum van Digitaal Vlaanderen AI-geletterdheidskader

<https://www.vlaanderen.be/digitaal-vlaanderen/onze-diensten-en-platformen/ai-expertisecentrum/pijler-4-mens-organisatie/ai-geletterdheid-voor-overheden-in-vlaanderen>

- Kenniscentrum Data & Maatschappij -

<https://data-en-maatschappij.ai>

Kenniscentrum
Data & Maatschappij

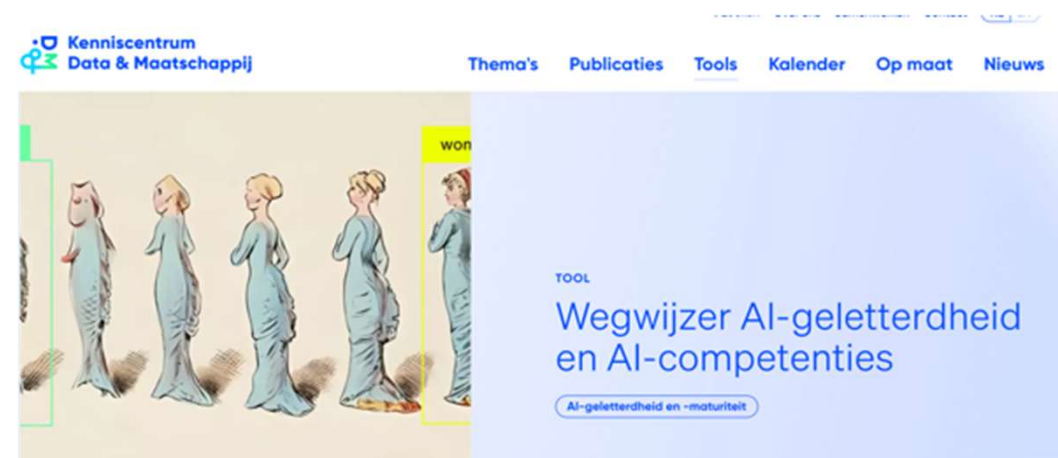
Thema's Publicaties Tools Kalender Op maat Nieuws

04.05.2026

Doe mee aan ons nieuwe pilootproject: de AI-maturiteitsscan

AI-geletterdheid en -maturiteit

The screenshot shows a website header with the logo 'Kenniscentrum Data & Maatschappij' and a navigation menu. The main content area features a blue background with a date '04.05.2026' and a headline 'Doe mee aan ons nieuwe pilootproject: de AI-maturiteitsscan'. Below the headline is a tag 'AI-geletterdheid en -maturiteit'. The image on the left shows a brick wall with a sign that says 'ENTRY LEVEL' and a person carrying a box labeled 'AI'.

Kenniscentrum
Data & Maatschappij

Thema's Publicaties Tools Kalender Op maat Nieuws

TOOL

Wegwijzer AI-geletterdheid en AI-competenties

AI-geletterdheid en -maturiteit

The screenshot shows a website header with the logo 'Kenniscentrum Data & Maatschappij' and a navigation menu. The main content area features a blue background with the word 'TOOL' and a headline 'Wegwijzer AI-geletterdheid en AI-competenties'. Below the headline is a tag 'AI-geletterdheid en -maturiteit'. The image on the left shows a cartoon illustration of five women in long, light blue dresses walking in a line, with a yellow box labeled 'won' on the right.

Onaanvaardbaar Risico (hoofdstuk II artikel 5(1))

(2 februari 2025)

- AI die wordt gebruikt voor **manipulatie en misleiding** (a)
- Systeem dat **misbruik maakt van kwetsbaarheden** van een natuurlijke persoon of een specifieke groep personen op grond van hun leeftijd, handicap of een specifieke sociale of economische situatie (b)
- **social scoring**, een systeem waarbij individuen of organisaties een score krijgen op basis van hun gedrag, reputatie of andere gegevens, vaak gebruikt voor toegang tot diensten of privileges.
- **Risicobeoordelingen van natuurlijke personen om het risico te beoordelen of te voorspellen dat een natuurlijke persoon een strafbaar feit pleegt, uitsluitend op basis van het profileren van een natuurlijke persoon of het beoordelen van diens persoonlijkheidskenmerken en eigenschappen** (d).
- **AI-systemen die gezichtsherkenningdatabases** aanmaken of uitbreiden door het ongericht scrapen van gezichtsafbeeldingen van het internet of camerabeelden (zie Clearview AI) (e)
- **Emotionele AI** in de context van werk en onderwijs (f)
- **Biometrische categorisatiesystemen** op basis van **gevoelige kenmerken** (zie etniciteit) (g)
- **'Realtime' systemen voor biometrische identificatie op afstand (RBI) die in openbaar toegankelijke ruimtes worden gebruikt ten behoeve van wetshandhaving** (h)
- --> **nieuw Omnibus** : AI-systemen die materiaal met seksueel misbruik van kinderen genereren of die de geslachtsdelen van een identificeerbare persoon weergeven, of die deze persoon afbeelden terwijl hij of zij seksueel expliciete handelingen verricht, zonder toestemming van die persoon.

Biometrische identificatie uitzonderingen

- (i) het gericht opsporen van specifieke slachtoffers van ontvoering, mensenhandel of seksuele uitbuiting van personen en het opsporen van vermiste personen;
  - (ii) het voorkomen van een specifieke, ernstige en onmiddellijke bedreiging voor het leven of de lichamelijke integriteit van natuurlijke personen, of een reële en actuele of reële en te verwachten dreiging van een terroristische aanslag;
  - (iii) het opsporen of identificeren van een persoon die ervan wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd, met het oog op het voeren van een strafrechtelijk onderzoek, vervolging of de tenuitvoerlegging van een strafrechtelijke sanctie voor strafbare feiten als bedoeld in **bijlage II**, die in de betrokken lidstaat strafbaar zijn met een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel met een maximumduur van ten minste vier jaar;
- > Niet verboden maar Hoog-Risico!

Hoog risico systemen (Hoofdstuk III)

---

1. Biometrische AI-systemen
  2. Kritieke infrastructuur
  3. Onderwijs en beroepsopleiding
  4. Werkgelegenheid, personeelsbeheer en toegang tot zelfstandig ondernemerschap
  5. Toegang tot en gebruik van essentiële particuliere diensten en essentiële openbare diensten en voorzieningen
  6. Wetshandhaving, voor zover het gebruik ervan is toegestaan krachtens relevante Uniewetgeving of nationale wetgeving
  7. Migratie, asiel en grensbeheer, voor zover het gebruik ervan is toegestaan krachtens relevante Uniewetgeving of nationale wetgeving
  8. Rechtspraak en democratische processen
- > Omnibus nodige standaarden en waarborgen in orde vanaf 2 December 2027

Voornaamste waarborgen

- Fundamental Rights Impact Assessment
- Risico-assessment doorheen de levenscyclus van AI system
  - Risico voor gezondheid, veiligheid en fundamentele rechten
- Kwaliteit datasets en het monitoren van bias
- Menselijk toezicht
- Technische documentatie/logging
- Transparantie
- Pre-market assessment en Registratie EU database (niet publiek)
- Standaarden : accuraatheid, robustheid en cybersecurity
- Toezichtsautoriteiten

Generatieve AI - extra transparantieplichtingen (Hoofdstuk IV art 50)

---

1. Mensen moeten geïnformeerd worden dat ze interactie hebben met een AI systeem

-> Er geldt een uitzondering voor AI-systemen die bij wet bevoegd zijn om strafbare feiten op te sporen, te voorkomen, te onderzoeken en te vervolgen, behalve als het gebruikt wordt om misdrijven te rapporteren.

2. Aanbieders van AI-systemen die synthetische audio, beelden, video of tekst genereren, moeten ervoor zorgen dat de output van het systeem in een machinaal leesbaar formaat wordt gemarkeerd en herkenbaar is als kunstmatig gegenereerd of gemanipuleerd - uitgesteld (digitale omnibus - 2 December 2026)

3. Gebruikers van een AI-systeem dat beeld-, audio- of videocontent genereert of manipuleert die een deepfake vormt, moeten vermelden dat de content kunstmatig is gegenereerd of gemanipuleerd.

Sociale en ethische aspecten AI

Effectiviteit – voorspellende AI

deVolkskrant

Log in Abonneren vanaf €2,25 per week

NIEUWS

Politie stopt stilletjes met de ooit zo bejubelde misdaadvoorspeller CAS

NAVIGEREN IN NIEMANDSLAND

ZEVEN URGENTE UITDAGINGEN RONDOM DIGITALISERING EN AI IN POLITIEWERK

Facial recognition

This article is more than 4 months old

UK police forces lobbied to use biased facial recognition technology

Exclusive: System more likely to suggest incorrect matches for images of women and Black people

Mark Wilding and Daniel Boffley

Wed 10 Dec 2025 07:00 CET

Share

Prefer the Guardian on Google

FINANCIAL TIMES

HOME WORLD US COMPANIES TECH MARKETS CLIMATE OPINION LEX WORK & CAREERS LIFE & ARTS HOW TO SPEND IT

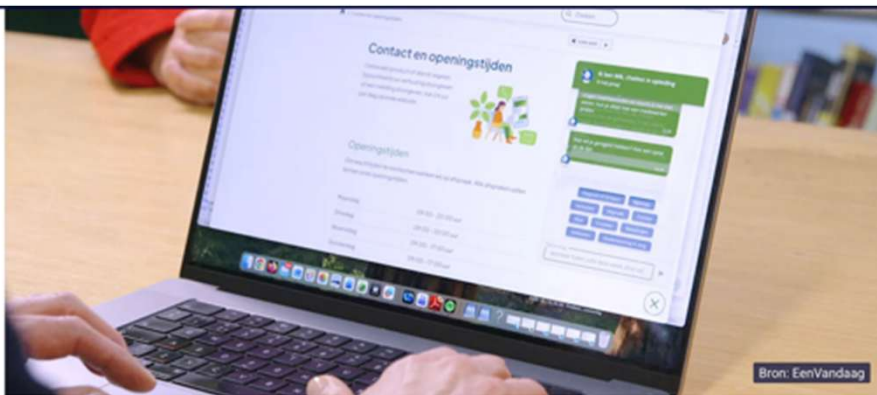
Technology + Add to myFT

Facial recognition technology used by UK police is biased, Home Office admits

Official research showed wrong person identified about 100 times more often for Asian and Black people than white people

The official research also showed that the technology identified the wrong person twice as often for women than for men.

Effectiviteit – generatieve AI

Frustraties over chatbots, die steeds meer gemeenten inzetten: '9 op de 10 vragen fout'

18 apr 2026, 06:30 [Casper de Gelder](#)

[Delen](#) [Lees voor](#) [Simpel tekst](#) [Tekstgrootte](#) [Dyslexie](#)

Home > Journal of Experimental Criminology > Article

No man's hand: artificial intelligence does not improve police report writing speed

Open access | Published: 02 October 2024
Volume 22, pages 137–154, (2026) [Cite this article](#)

Journal of Experimental Criminology

[Aims and scope](#) →
[Submit manuscript](#) →

You have full access to this open access article

[Download PDF](#) [Save article](#)

Ian T. Adams [✉](#), Matt Barter, Kyle McLean, Hunter M. Boehme & Irick A. Geary Jr.

[13k](#) Accesses [16](#) Citations [44](#) Altmeteric [3](#) Mentions [Explore all metrics](#) →

Abstract

Objectives

This study examines the potential of artificial intelligence (AI) to reduce the time police

Sections

References

[Abstract](#)

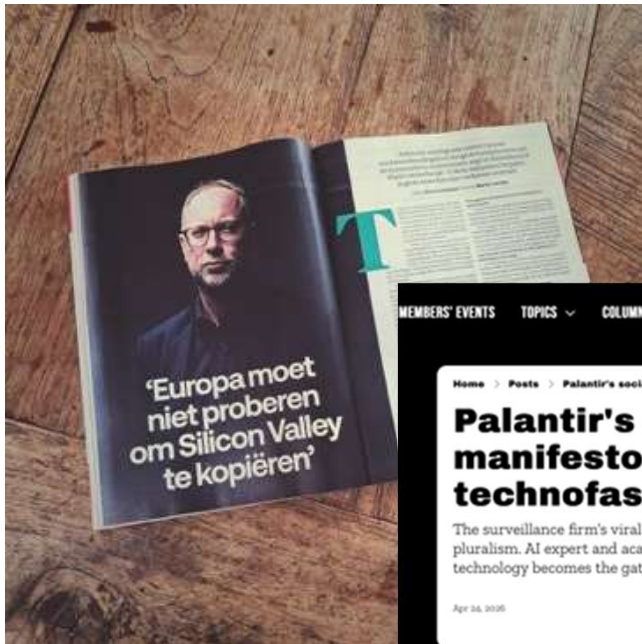
[Introduction](#)

[Method](#)

[Analysis](#)

[Results](#)

Digitale soevereiniteit, technofacisme en mensenrechten

MEMBERS' EVENTS TOPICS COLUMNISTS REGULARS

Home > Posts > Palantir's social media manifesto is a blueprint for technofascism

Palantir's social media manifesto is a blueprint for technofascism

The surveillance firm's viral X post calls for hard power, conscription and the end of pluralism. AI expert and academic Mark Coeckelbergh on what happens when technology becomes the gateway to authoritarianism

Apr 26, 2025

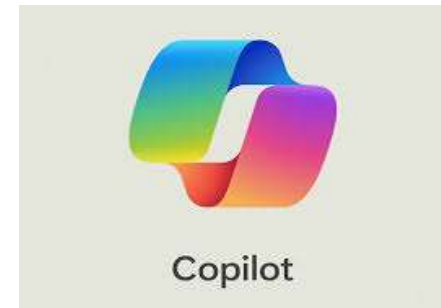
Silicon Valley owes a moral debt to the country that made its rise possible.

The postwar neutering of Germany and Japan must be undone.

We must rebel against the tyranny of the apps.

We should applaud those who attempt to build where the market has failed to act.

The caution in

American Immigration Council

About Us Immigration Topics Tools & Resources J-1 Visa Sponsorship Services Building Connection

Home / Blog / ICE to Use ImmigrationOS by Palantir, a New AI System, to Track Immigrants' Movements

ICE to Use ImmigrationOS by Palantir, a New AI System, to Track Immigrants' Movements

Published: August 21, 2025 Author: Steven Hubbard

Topics: [Interior Enforcement](#)

Share: [X](#) [f](#) [in](#) [+](#)

Schade kan ontstaan door

- Door de toepassing van de AI -> discriminatie, surveillance infrastructuur maar ook bias in de keuze hoe het wordt ingezet
- In de ontwikkeling van AI -> , drijfveren = winst niet veiligheid kennisproductie die de ontwikkeling informeert
- In de supply-chain van AI en in de technologie zelf -> milieu, mensenrechten, bias/fouten
- Door gebrek aan of zwakke waarborgen in de sociaal-technische praktijk -> 'human in the loop' /automation bias/verzet, schade als gevolg van de interventie die de uitkomst is van een technologische beslissing

Voorbeeld: Gezichtsherkenning

PRESS RELEASES

Woman Wrongly Jailed for Months Based on Faulty Facial Recognition Technology Demands Apology from Maryland Police Departments

In the letters sent by the ACLU, Kimberlee Williams also lays out the reforms needed to help ensure this never happens to someone else

April 14, 2026 10:00 am

Share this page

Media Contact

Danielle Tyler, media@aclu.md.org

MARYLAND — Today, the sent letters to three Maryla an Oklahoma woman who v on an incorrect result from reliance on that unreliable t warrants. Ms. Williams is th wrongfully arrested by 11 S

Facial recognition

Jessica Murray Social affairs correspondent

Sun 3 May 2026 18:00 CEST

Guilty until proven innocent: shoppers falsely identified by facial recognition system struggle to clear their names

People shamed and ordered to leave shops after being misidentified then 'given no help' to investigate verdicts

- AI facial recognition oversight lagging far behind technology, watchdogs warn
- How does live facial recognition work and how many police forces use it?

Facial recognition

This article is more than 2 months old

Facial recognition error prompts police to arrest Asian man for burglary 100 miles away

Exclusive: Alvi Choudhury claiming damages against Thames Valley police after biased technology confused him with man looking '10 years younger'

Robert Booth and Mark Wilding

Wed 25 Feb 2026 14:36 CET

Share

Skip to main content

Belgium ▾ | About

Sign In | Register | I

Keyword, Author, ISBN

You are here: Home Page > Law > Criminal Law > Facial Recognition Surveillance

Overview

Description

Table of Contents

Author Information

Reviews and Awards

Facial Recognition Surveillance

Policing and Human Rights in the Age of Artificial Intelligence

Pete Fussey and Daragh Murray

Clarendon Studies in Criminology

- Provides a comprehensive overview of how facial recognition works in practice
- Analyzes the key human-computer interactions that affect how facial recognition technology (FRT) is deployed
- Explores how AI driven surveillance shapes suspicion and pre-emptive policing
- Introduces the original concept of 'compound human rights harm' to explore how FRT impacts human rights

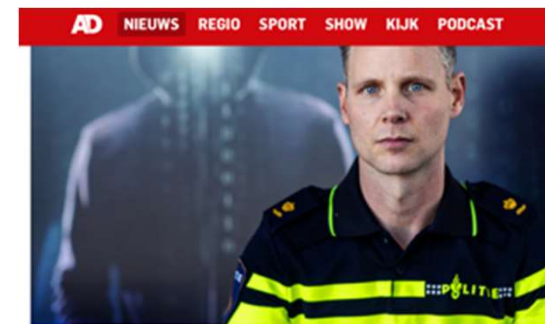
Goede waarborgen zijn een stap in de goede richting maar niet voldoende

---

- De beperkingen van het testen van de technologie onder gecontroleerde omstandigheden in plaats van in de praktijk
- Betrouwbaarheid kennis die de toepassing informeert
- Het ontbreken van ethische assessments en onafhankelijke evaluaties doorheen de levenscyclus van de AI
- Betrouwbaarheid menselijk toezicht
- Hoe garandeer je dat risicoassessments geen afvinklijstje worden?
- Transparantie?

Ethische en sociale overwegingen

- Waar zet je AI voor in? Op welke kennis baseer je je om deze beslissing te maken? Is dit wetenschappelijk geïnformeerd? Is de kennis waarop je je baseert betrouwbaar of eerder eenzijdig vanuit een bepaald perspectief of als gevolg van de AI hype?
- Moet je altijd technologie inzetten om problemen op te lossen? *Technological Fix*
- Hoe zet je AI in zodat het ten goede komt van de maatschappij en niet enkel voor bepaalde groepen in de Maatschappij en bijdraagt tot ongelijkheid?

▲ Stan Duijf gaat bij de nationale politie over de aanpak van cybercrime. © Angeliek de Jonge

Politie maakt grote omslag: elke agent moet online criminaliteit gaan bestrijden

Oplichting, bedreiging, fraude, diefstal, afpersing. Ruim de helft van alle criminaliteit gebeurt online. Elke agent moet daarom met cybercrime aan de slag, zegt Stan Duijf, cybercrime-baas van de nationale politie.

-
- Wordt AI ontworpen om bestaande problemen aan te pakken of wordt er gekeken naar hoe bestaande oplossingen ingebed kunnen worden in politiewerk?
  - Als de toepassing wettelijk is, is dat voldoende om schade te voorkomen?
  - Niet omdat iets wettelijk is dat het een goed idee is of er geen mogelijke schade is
  - Law in action – hoe zorg je voor effectieve democratische waarborgen in de praktijk?

Iets om over na te denken.

The screenshot shows the top navigation bar of The Guardian website with categories: News, Opinion, Sport, Culture, and Lifestyle. The main headline is "Met investigates hundreds of officers after using Palantir AI tool" by Raphael Boyd, dated Sat 25 Apr 2026 17.34 CEST. A sub-headline reads "Met says AI software unearthed rule-breaking ranging from work-from-home violations to suspected corruption". An advertisement for Panos Chicken Tex Mex Remix is visible on the right side of the page.

The Guardian Eur ▾

News | Opinion | Sport | Culture | Lifestyle

UK | UK politics | Education | Media | Society | Law | Scotland | Wales | Northern Ireland

Metropolitan police

Met investigates hundreds of officers after using Palantir AI tool

Met says AI software unearthed rule-breaking ranging from work-from-home violations to suspected corruption

Raphael Boyd
Sat 25 Apr 2026 17.34 CEST

Share

Ad ited Edition
CHICKEN TEX MEX REMIX
30 PROTÉIN
Aussi disponible en format
Panos
Nouveau Chicken Tex mex
Waouh... Vous êtes chaud bouillant, comme le nouveau Chicken Tex Mex Remix 🍌🔥
Panos
Goût

Dank je wel voor de aandacht!
rosamunde.van.brakel@vub.be